

²⁶Mert nézzétek csak a ti elhívásokatokat, testvéreim; nem sokan vannak köztetek, akik emberi megítélés szerint bölcssek, hatalmasok vagy előkelők. ²⁷Sőt azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében bolondok, hogy megszegyenítse a bölcseseket, és azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében erőtlenek, hogy megszegyenítse az erőseket: ²⁸és azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében nem előkelők, sőt lenézettek; és a semmiket, hogy semmikké tegye a valamiket; ²⁹hogy egyetlen ember se dicsekedjék az Isten színe előtt. ³⁰Az ő munkája az, hogy ti a Krisztus Jézusban vagytok. Őt tette nekünk Isten bölcsességgé, igazsággá, megszentelődéssé és megváltássá, ³¹hogy amint meg van írva: „Aki dicsekszik, az Úrral dicsekedjék.”

Kedves Testvéreim!

Tavaly nyáron Horvátországban nyaraltunk, egy kis faluban, ami mára már üdülőövezetté vált, és kevesen élnek halászatból, azonban egy idősebb, görbe lábú és hátú, nap barnította bácsi az ottlétünk alatt minden nap hajnalban beült a csónakjába és kiment halászni. Épp mikor mentünk le a strandra akkor ért vissza, általában néhány halat fogott csupán. Elgondolkoztatott ez az ember. Egy egyszerű halász, amint a hálót rendezte, és a halakat tisztította a csónakjában. Esténként a többi falusival együtt egy vasgolyó-dobálgató játék során borozgattak, beszélgettek, ki tudja, talán a sok nyaraló külfödiről, vagy éppen a világ fontos eseményeiről, esetleg ötleteikről, terveikről. A falu ácsa összegyűjtötte maga köré a halászokat, vámszedőket, akikkel más nem beszélgetett, akiket lenéztek és megvetettek. A bűnösöket – ahogy abban az időben nevezték őket. Fura kis csapat lehetett Jézus a tanítványaival. A horvát falucska lakói, és az a halász azt gondolom álmukban sem gondolták, hogy egyszer a budafoki evangélikus templom szószékére kerülnek, ezzel szemben Jézus nyíltan beszélt arról, hogy tanítványainak milyen feladatot szán. Megismeri őket a világ, de nem is igazán őket, hanem rajtuk keresztül őt magát, a megfeszített Isten fiát. A teljes életet.

A csütörtöki bibliaórákon az év során megismerkedtünk Jézus tanítványaival, legalábbis azzal amit róluk sejteni vélünk. A Biblia elég szűkszavú a tanítványokkal. Néhányuk egy-egy jellemvonásába bepillantunk, és annak ellenére hogy a 12-ből kettő az evangéliumot is lejegyezte kevés személyes dolgot mondanak el magukról, vagy társaikról. Amit tudni vélünk velük kapcsolatban, az általában a hagyományból táplálkozik, ami egyébként a legtöbbször eléggé kiszínezettnek tűnik. Két dolgot mindenesetre megtudunk Jézus első követőiről: az egyik az, hogy nem tanult, művelt, emberek voltak, hanem egyszerű, hétköznapi valakik, akik nem a föld felett lebegtek, hanem ott éltek, jártak az emberek között. Nem voltak tele ambíciókkal, és nem szerettek volna hírnévre szert tenni. A másik pedig, hogy tudták azt: ők bűnös emberek. Izraelben, Jézus korában, az volt a sikk, hogy emberek csoportja vallotta magát tisztának, feddhetetlennek a mózesi törvények rendelkezéseiben. A tisztaságot el lehet érni, a törvényt meg lehet tartani, és így ki lehet érdemelni az Isten figyelmét, és ezzel az örök életet. Ezzel szemben, ahogy az oltár előtti igében is hallhattuk Jézus az elveszettek után jött, őket vette a vállára. Ahogy Péter az első találkozásakor leborul Jézus lábai elé és azt mondja: *Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!*

Mai alapigénk Pál apostol Korinthusiakhoz írt levelének első fejezetéből van, ahol Pál rögtön a mondanivalóra tér.

Szeretem ezt a levelet, több része szinte naponta előkerül beszélgetésekben, pl. a halottak feltámadásáról, vagy éppen az úrvacsora szerzési ígéről, de itt található a híres szeretet himnusz is. Én igehirdetőként az első fejezet gondolatait különösen is hangsúlyosan élem meg.

Elolvasom most a közvetlen a kijelölt alapige előtti néhány verset:

*...azt a hírt kaptam rólatok, testvéreim, Khloé embereitől, hogy viszálykodások vannak közöttetek. – ez tehát a levélírás oka, de mi is ez a viszálykodás? Úgy értem ezt, hogy mindenki így beszél köztetek: „Én Pálé vagyok, én Apollósé, én Kéfásé, én pedig Krisztusé.” Hát részekre szakítható-e Krisztus? Talán Pál feszített meg értetek, vagy Pál nevére keresztelkedtetek meg? Hálát adok Istennek, hogy senkit sem kereszteltem meg közületek, csak Kriszpuszt és Gájuszt, nehogy azt mondhassa valaki, hogy az én nevemre keresztelkedtetek meg. Pál itt egy nagyon fontos problémára hívja fel a figyelmet, ami a mai napig kísértés bármelyik keresztény közösségben. Kivé vagy? Manapság talán kétféleképpen fogalmazódik meg ez a kérdés: hány evangélikus felmenővel büszkélkedhetsz? Nekem már a dédnagyapám is presbiter volt. A másik pedig, hasonló a korinthusi helyzethez. Engem ez és ez a lelkes keresztelt, ebben és ebben a templomban konfirmáltam. Nem ez fog megtartani mondja Pál, de előtte még eszébe jut, hogy nem csupán két említett személyt keresztelte meg, hanem: *Igaz, megkereszteltem még Sztefanász házanépét is, rajtuk kívül azonban nem tudom, hogy mást is megkereszteltem volna.* – számomra nagyon emberi ez a mondat, Pálnak eszébe jut, miután leírta, hogy nem keresztelt meg senkit, hogy de mégis. Mégsem kezd új papírba. Mert nem ez a lényeg, a lényeg ezután jön: *Mert nem azért küldött engem Krisztus, hogy kereszteljek, hanem hogy az evangéliumot hirdessem, de nem bölcselkedő beszéddel, hogy a Krisztus keresztje el ne veszítse erejét. Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje.**

A legfontosabb dolog a keresztről szóló beszéd. Az igehirdetés. Ezért tudunk meg nagyon keveset a tanítványokról az evangéliumi történetekből. És ezért esik a hangsúly az utolsó egy hétre, Jézus szenvedésére és halálára. Már említettem többször, de újra és újra hallom, mert fontosnak tartják elmondani: én hiszek Istenben, vagy az elhunyt hozzátartozóm, hitt Istenben. Istenben mindenki hisz! Az nem mindegy, hogy milyen Istenben hisz valaki. Egy önmaga által kreált istenben? Egy olyan istenben, akire ha rágondol, mindig csak pozitív dolgok jutnak eszébe? Néhány évvel ezelőtt egy házassági előkészítőn mondta a vőlegény, mikor rákérdeztem, hogy nem gyors-e három hónap után összeházasodni: hiszek a házasságban. Fél évvel az esküvő után jött vissza: elváltak, elmondta soha többé nem hisz a házasságban.

Jakab írja: *Te hiszed, hogy egy az Isten. Jól teszed. Az ördögök is hiszik és rettegnek.*

Nem mindegy, hogy miben, milyen istenben hisz az ember. Mi azt gondoljuk egy megismerhető istenben hiszünk, emberileg gondolkodunk Istenről. Olyan mint mi, csak tökéletesebb, jobb, szeretettel telibb, örökké létező, és minden a hatalmában áll. Pál erre írja azt: *Mivel tehát a világ a saját bölcsessége útján nem ismerte meg Istent a maga bölcsességében, tetszett Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által üdvözítse a hívőket.*

Az igehirdetés bolondsága. Nagyon sokszor eszembe jut ez a kifejezés, mert tényleg így van sokszor. Prédikálok, prédikálok, összegyűjtöm és igyekszem jól megformálni a szavakat. Okos gondolatokat, példákat keresek könyvekben vagy éppen a saját életemben. Olykor eszembe jut, hogy több kötetnyi szöveg van már a számítógépen, ha a fogalmazási képességemet mondjuk könyvek írásába fektetném, akkor elképzelhető, hogy most egy ismert író lehetnék. De nekem nem ez a feladatom, nem ez a hivatásom. Pál ezt írja: ²⁶*Mert nézzétek csak a ti elhívátásokat, testvéreim; nem sokan vannak köztetek, akik emberi megítélés szerint bölcssek, hatalmasok vagy előkelők.* ²⁷*Sőt azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében bolondok, hogy megszegyenítse a bölcseseket, és azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében erőtlenekek, hogy megszegyenítse az erőseket.*

Mai alapigénk, amelyek számomra nem csupán szavak, hanem valóság. Nem vagyok bölcs, hatalmas, előkelő – sőt a legtöbben bolondnak gondolnak, mégis Isten kiválasztott, ahogyan kiválasztotta a tanítványait. Kiválasztott arra, hogy ezt a bolondságot, hogy egy embert, akit valamikor 2000 évvel ezelőtt keresztre feszítettek, nem csupán egy nagy tanítónak, prófétának, hanem az Isten egyszülött fiának tartom. Hogy hiszem azt, hogy engem egyszerű, együgyű, bűnös embert megváltott és magáévá tett – ahogy Luther fogalmaz: „nem arannyal és nem ezüsttel, hanem ártatlan szenvedésével s és halálával, hogy egészen az övé legyek, az ő országában őalatta éljek, és neki szolgáljak örök igazságban, ártatlanságban és boldogságban, mert ő feltámadt a halálból, él és uralkodik örökké.”

Egy évvel ezelőtt választott meg a gyülekezet lelkészének. Én akkor azért imádkoztam, hogy az Isten akarata legyen meg. Azért tettem ezt, mert sokszor, nagyon sokszor megtapasztaltam azt, hogy amikor elkezdek a saját eszem után menni, akkor stop táblákat kapok. Rábízni magamat Istenre a fontos döntésekben. Ez nem azt jelenti, hogy nem kell gondolkodnom, hogy nem kell mindent megtennem, hogy tudatlan maradhatok. De azt igen, amit ideérkezésemtől bibliai mottónak is választottam, hogy először az Isten országát kell keresnünk. Együgyűnek kell lennünk.

Az idén ünnepeljük Weöres Sándor születésének 100. évfordulóját. Talán nem mindenki tudja, de Weöres is evangélikus volt, aki a pápai evangélikus elemiben kezdte tanulmányait.

„A teljesség felé” című kötetbe olvastam bele a héten, ami rövid kis írásokat, történeteket tartalmaz, és nagyon aktuális a mai igéhez. Három történetet szeretnék ezek közül megosztani.

Vonaton utaztam, harmadosztályon. Felszállt egy apáca, rengeteg csomaggal: holmit vitt egy új gyermekmenhely berendezésére.

Szemre nem volt rajt semmi figyelemreméltó, de lénye tündökölt: őt már nem érintette a földi élet, ami nem gátolta abban, hogy jobban tevékenykedjék, mint akik az élettől százfélét akarnak.

Megszólítottam: Megvan-e minden csomagja? Elgondolkozott és számolni kezdett: „Egy, kettő, három... nyolc, kilenc”, aztán sajátmagára mutatott: „tíz”. Őneki már csak poggyász volt a saját test is. Ez az együgyű, tehetetlen, szórakozott ki szolgáló nagyobb hatalom, mint a föld minden fegyvere együttvéve.

- írta 1944-ben.

De nem feltétlenül kell apácának lenni ahhoz, hogy a teljességbe érjünk:

Ha múltó egyéniségeden áttörve, önmagad mélyén az örök lélekbe hatolsz: úgy hódítod meg a teljességet, mint hadvezér a várat. Visznek a teljesség felé könnyebb utak is. Nemcsak úgy egyesülhetsz Istennel, ha minden ideigleneset átszakítva a múlhatatlanba nyomulsz. Az ima és áldozat segítségével érzéseidet megtoldhatod oly módon, hogy Istenhez elérjenek. A templombajárás, szertartás, áhítat, könyörgés, bűnbánat, erény, ha teljes szívvel végzed és nem akarsz földi javakat koldulni az égi hatalomtól, mind Istenhez vezet: általuk Isten hozzád hajol, érzed az ő csókját és mindinkább eggyé válsz vele.²⁸és azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében nem előkelők, sőt lenézettek; és a semmiket, hogy semmikké tegye a valamiket;

Isten téged is kiválaszt, ahogy egykor tanítványait is. Megbíz és alkalmassá tesz a szolgálatra. Legyél gazdag vagy szegény, egyetemi professzor, vagy betanított munkás. Isten használni szeretne.

A te feladatod az, hogy bízd rá magad. Az én tapasztalatom az, hogy ez megéri. Nem anyagilag, nem a világ megbecsülése szempontjából, hanem a benne való boldog, nyugodt, megelégedett élet a nyereség.

A teljességet elérni végtelenül könnyű és végtelenül nehéz. Olyan könnyű és oly nehéz, mint ezt a három szót kimondani hazugság és öncsalás nélkül: „Teljesen tiszt vagyok.” De vannak, igen kevese, egyszerű szegény emberek, kik anélkül, hogy törekedtek volna rá és anélkül, hogy tudnának róla, a teljességet birtokolják. Minden érzésük, gondolatuk, szándékuk tiszta, minden jó nekik úgy, ahogy éppen kínálkozik; ha veszíteniök kell, vagyontárgyat, egészséget, családot, életet: abba is nehézség nélkül belenyugodnak. Életük csendes-vidám, békéjüket nem sértheti senki és semmi. Szavaikból nem sokat meríthetsz, de a lényükből magát a mindenséget. Ezek a békés, boldog emberek nem fognak a teljességbe, a mennybe jutni: máris ott vannak, nincs az a hatalom, amely valamit is adhatna még nekik, vagy elvehetne tőlük. Végtelen magas hegyen élnek, ahonnan nincs tovább.

Ez a teljesség hiszem és tudom, hogy csak Krisztussal érhető el és csak vele élhető. Ő kiválasztott, és hív, ha odaborulsz elé, és elmondod Péterrel: menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram, akkor ő utánad megy és felemel, a vállára vesz és bekötöz. Ezért adja nekünk magát, ezért részesülhetünk ma is testében és vérében.